

سپهرغرب، گروه مشکوه – شهره کرمی؛ فعالان حوزه قرآنی استان همدان معتقد هستند که آموزش موضوعی قرآن کریم، ضرورت کم‌رنگ‌شده جامعه است؛ این مهم نیازمند بازنگری این حوزه و توجه بیشتر از سوی مردم و مسئولین است.

نوجوانان و جوانان مهم‌ترین و تأثیرگذارترین قشر برای آینده هر کشور تلقی می‌شوند که نیازمند تعلیم و تربیت درست و متناسب هستند. مفاهیم قرآنی یک بسته کامل برای هدایت و تعلیم بشریت است و اگر برنامه‌ریزی قرآنی در سنین نوجوانی و جوانی باشد، عملکرد بهتری خواهد داشت.

تجربه ثابت کرده افرادی که از رهنمون‌های قرآن بهره برده و آن را سرلوحه زندگی خود قرار داده‌اند، موفق‌تر هستند. نوجوانان و جوانان به‌عنوان مهم‌ترین سرمایه برای هر کشور، نیازمند هدایت و آموزش از مرجعی صحیح هستند که قرآن کریم با درنظر گرفتن تمامی جوانب، بهترین انتخاب برای پیروی و سعادت‌مندی است. حال به‌منظور بررسی فعالیت‌های انجام‌شده در حوزه قرآنی در استان همدان دردفتر روزنامه سپهرغرب میزگردی با سه تن از فعالان این حوزه آقایان قاسم جهان‌آرا مسئول مؤسسه ندای ترنم ملکوت، حجت‌الله کریم‌پور و معصود رستنده و دو خبرنگار قرآنی گروه خبری سپهرغرب در تاریخ ۱۵ فروردین‌ماه برگزار شد که در ادامه نتیجه آن را می‌خوانید.

مسئول مؤسسه ندای ترنم ملکوت با بیان اینکه مؤسسه ما مدت ۱۰ سال است که به اشاعه فرهنگ قرآن کریم مشغول است، افزود؛ مؤسسه موقوفه شهید همراهیان بوده و مرکز فعالیت‌های قرآن و عزت شهید مطهری نیز هست. قبل از انقلاب فعالیت‌های قرآنی محدود به مساجد، جلسات خانگی یا تکیه‌ها بود، اما بعد از شکوفایی انقلاب اسلامی ایران فعالیت‌های قرآنی بیشتر شد و در راستای اهداف نظام ما تمام نیت و هدفش قرآنی کردن وضعیت جامعه بود، قرار گرفت و با تشکیل کلاس‌ها و جلسات قرآنی مستمر، تا امروز ادامه پیدا کرده است. قاسم جهان‌آرا با اشاره به بیانات ۱۰ سال پیش رهبری که تربیت ۱۰ میلیون حافظ قرآنی باید در رأس فعالیت‌ها قرار بگیرد، گفت: بنابراین فعالیت‌های این مؤسسه معطوف به تربیت حافظان قرآن شد. همچنین در این مؤسسه دوره‌های مختلفی برای تربیت مربیان قرآن برگزار شد و با توجه به دستورالعمل‌های سازمان‌های مختلف مثل اوقاف و امور خیریه همدان، حمایت‌های استانی نیز در اختیار خود را خواهد داشت و استان همدان موظف به تربیت ۲۲۷ هزار حافظ در طول مدت پنج سال شد. همچنین سازمان‌هایی مثل آموزش‌وپرورش، فرهنگ و ارشاد اسلامی و ارگان‌های مرتبط که فعالیت‌های قرآنی انجام می‌دادند، در راستای تقویت حافظان قرآنی قرار گرفتند.

جهان‌آرا افزود؛ درحال حاضر استان همدان حدود یک‌هزار و ۶۰۰ نفر حافظ کل قرآن دارد و حدود ۸۰ هزار نفر در زمینه حفظ قرآن درحال فعالیت هستند، اما متأسفانه مطالبه رهبری محقق نشد؛ لازم به ذکر است همان‌گونه که مقام معظم رهبری فرمودند، هدف از تربیت این حافظان، شکل گرفتن تدبیر در قرآن است تا جامعه قرآنی شده و با مفاهیم و تربیت قرآنی و اسلامی آشنا شود. یکی از دلایل محقق نشدن این مطالبه موازی‌کاری سازمان‌های ذی‌ربط است که هرکدام آماری را اعلام می‌کنند که در آن تکرار وجود دارد، به‌طور مثال ممکن است دانش‌آزموزانی که از طرف آموزش‌وپرورش به‌عنوان حافظ معرفی شده‌اند، توسط مؤسسات قرآنی نیز معرفی شوند و این هم‌پوشانی، موجب در دسترس نبودن آمار درست در این زمینه است.

وی اذعان کرد؛ همچنین عدم حمایت مستقیم دست‌انگزاران و دولت‌ها در این زمینه، موجب تحقق نیافتن این هدف شده است؛ بیشتر فعالیت‌های قرآنی به‌صورت خودجوش و توسط مردم رقم خورده، یعنی اگر اتفاق خوبی هم در این حوزه افتاده باشد، خود مردمی که در بدنه اوقاف حضور داشته‌اند، باعث پیشرفت شده‌اند. باید گفت وعده‌ها و قول‌ها در این مورد محقق نشد و طرح‌های درنظر گرفته‌شده با توجه به تعداد مؤسسه‌هایی که از طریق وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مجوز گرفتند یا مؤسسات و سازمان تبلیغات برای آن‌ها مجوز صادر کرده و سازمان‌های مردم‌نهاد، کافی نیست و به‌جز چند مؤسسه، بقیه به‌دلیل نداشتن مکان مشخص نبود امکانات در سراسر کشور به تعطیلی اختصاص شدند که استان همدان هم از این امر مستثنا نبود.

جهان‌آرا با بیان اینکه اگر دست‌اندرکاران حوزه قرآنی حداقل یک فضا برای فعالیت داشتند این ارقام بیش از آنچه اعلام شده می‌بود، گفت؛ این حوزه فرهنگی نیز مانند فعالیت‌های ورزشی نیازمند بودجه است؛ البته ما مخالف ورزش نیستیم، اما خواستار توجه بیشتر و اختصاص بودجه به حوزه قرآن هستیم. یک محفل قرآنی حوزه علمیه که هدفش حفظ قرآن است، با

حدود ۹۲ شاگرد در مدرسه‌ای درحال تخریب در منطقه پایین شهر مشغول تحصیل هستند که این موضوع رنج‌آور است و ما انتظار داریم دولت خودش در این مسائل ورود کند و تنها به لوح تقدیر و تشکر اکتفا نکند.

عضو هیئت بازرسی اتحادیه تشکل‌های قرآن و عزت کشور افزود؛ درحال حاضر اردوگاه قرآنی که در بلوار ارم قرار دارد، پس از ۱۱ سال هنوز آماده بهره‌برداری نشده و همچنین درصد کمی از فعالیت‌های تالار قرآن همدان در حوزه قرآن است؛ درصورتی که این تالار همان‌طور که از اسمش پیدا است، برای فعالیت‌های قرآنی درنظر گرفته شده؛ مهم‌ترین هدف همه مجموعه‌های قرآنی اشاعه فرهنگ قرآنی در جامعه است. افرادی که دست‌اندرکار قرآنی هستند، با دلسوزی فعالیت می‌کنند و به‌هزرتیب کار انجام می‌شود و روی زمین نمی‌ماند، اما انتظار از نظام جمهوری اسلامی بسیار زیاد است، چراکه در سایر کشورها که مثل ایران کاملاً اسلامی نیستند، افرادی هستند که با علاقه خیلی بیشتری موضوعات قرآنی را دنبال می‌کنند.

جهان‌آرا ابراز کرد؛ شورای عالی قرآنی استان همدان از زمان آیت‌الله موسوی همدانی شکل گرفت و همدان به‌عنوان تنها استان فعال در این زمینه در سطح کشور بود؛ در گذشته جلسات شورای عالی قرآنی استان مداوم برگزار می‌شد، اما مدتی توجه لازم به شورا نشد که با حضور حجت‌الاسلاموالمسلمین شعبانی‌موثقی امام‌جمعه همدان و توجه و اهمیت دادن ایشان به حوزه قرآنی، شورا جان تازه‌ای گرفت و در طول یک سال گذشته شورای عالی قرآن استان همدان به‌عنوان یکی از فعال‌ترین شوراها توسط شورای عالی انقلاب فرهنگی مورد تشویق قرار گرفت. لازم به ذکر است که دفتر حجت‌الاسلاموالمسلمین شعبانی‌موثقی و آقای سعیدی به فعالان و استاید قرآنی استان در این زمینه کمک‌های شایانی کرده‌اند.

وی با بیان اینکه حمایت‌های مالی و معنوی زیادی از حوزه قرآن شده و حجت‌الاسلاموالمسلمین شعبانی‌موثقی نیز جلسات تفسیر قرآن خود را خواهد یکشنبه در مسجد مهدیه دایر کرده است، گفت؛ همچنین و در شورای فرهنگ عمومی استان مطرح و توجه مسئولین نسبت به حمایت‌ها جلب شده است؛ البته یک‌سری ناملایمت‌ها از قبل بوده که امیدواریم توسط شوراها رفع شود.

مدیر اجرایی مکتب امام زمان (عج) نیز در ادامه گفت؛ مؤسسه ما حدود ۵۷ سال پیش توسط حاج‌آقا مسکین جهت تربیت قرآنی نونهالان و نوجوانان تشکیل شد و ۱۴ جلسه قرآنی با عنوان ۱۴ معصوم از محمدی تا مهدی را شامل می‌شد که روزهای جمعه از ساعت ۷:۳۰ تا ۱۲ ظهر بچه‌ها آموزش می‌دیدند و هرکس با هر نوع سواد و سنی که وارد این جلسه می‌شد، باید دوره نمازی را طی می‌کرد و نماز را یاد می‌گرفت و سپس به حاج‌آقا مسکین معرفی می‌شد و در جلسات بعدازظهر بعد از اطمینان از یادگیری دوره‌های روخوانی، روان خوانی و تجوید معرفی می‌شد، این‌طور بود که تربیت و شخصیت بچه‌ها براساس آموزه‌های قرآنی شکل گرفت و باید‌ها و نباید‌ها در زندگی فرد به‌صورت عملی آموزش داده می‌شد که این روال باعث به‌وجود آمدن یک جوان قرآنی چشم‌پاک، دست‌پاک و متدین می‌شد.

حجت‌الله کریم‌پور با اشاره به ۱۵۰ شهید و نیز ایثارگران و جانبازانی که از همین جمع‌های قرآنی بودند، اذعان کرد: تربیت‌معنوی این جمع‌ها از نکات مهم بود؛ پس از ۱۲ آبان‌ماه ۱۳۵۸ با شهادت حاج‌قربانعلی کریم‌پور (برادرم) اداره مکتب حسینی به عهده من گذاشته شد و ادامه داشت که بنده علاوه‌بر ادامه فعالیت‌های قبل، ابتکاراتی کردم و جوایز بیشتری مثل کتاب را برای فعال‌های این حوزه درنظر گرفتم تا شخصیت‌های قرآنی را بهتر بشناسند.

کریم‌پور گفت؛ اتفاق بدی که برای این محافل قرآنی بعد از انقلاب افتاد، وجود این دیدگاه بود که وقتی انقلاب شده و تمام سازمان‌ها و ارگان‌ها اسلامی هستند، دیگر نیازی به این مجالس قرآنی با وجود سیستم آموزشی اسلامی، اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی و دیگر ادارات اسلامی، نیست و به‌نوعی با این نگاه‌های اشتباه سیاسی باعث افول آن مجالس قرآنی شدند. حتی مربیان قرآنی نیز که قبل از انقلاب تربیت شده بودند، در جهاد سازندگی و سپاه و سایر ادارات مشغول به کارهای اجرایی شدند و از ۱۴ مریی حاج‌آقا مسکین، حدود ۱۲ نفر رفتند و عده کمی امثال ما این کار را رها نکردند.

کریم‌پور افزود؛ سال ۵۸ سه تن از دوستان این جلسات آقایان خلیلیان و سیدقاسم معصومی و موفق برای کمک به جلسه حافظین آقای وهابی و بهشتی رفتند؛ در این زمان این تفکر شکل گرفت که برای آن‌ها جلسات جدید درنظر گرفته شود که در سال ۶۳، ۱۴ جلسه در ۱۴ نقطه استان با عنوان مکتب‌الصادق (ع) شکل گرفت،

مشکوه

فعالان حوزه قرآنی استان همدان مطرح کردند:

آموزش موضوعی قرآن کریم، ضرورت کم‌رنگ‌شده جامعه

قاسم جهان‌آرا؛ بیشتر فعالیت‌های قرآنی به‌صورت خودجوش و توسط مردم رقم خورده است

حجت‌الله کریم‌پور؛ تربیتی که براساس آموزه‌های قرآنی باشد باعث به‌وجود آمدن یک جوان چشم و دست‌پاک و متدین می‌شود

مسعود رستنده؛ رمز موفقیت جامعه قرآنی رعایت اخلاق است

مثلاً آقای علی اسدی در منطقه فرهنگیان که آن زمان دوم راهنمایی بود، در جلسات منزل آقای رنگین‌کمان شرکت می‌کرد که درحال حاضر ۷۰۰ تا ۸۰۰ قرآن‌آموز تربیت کرده است. همچنین آقای محسن صیفی‌کار نویسنده موفق حوزه انقلاب در هنرستان و منزل آقای تروهید که دبیر شیمی بود، شرکت داشت که این مربی تا چندین‌سال به آموزش قرآنی پرداخت و خود این جلسه به جلسات بیشتر با پوشش مناطق بیشتر انجامید و شهید فانوسی و شهید امیر تقواطلب نیز از فعالان این جلسات بودند که به‌صورت تصاعدی رشد کردند. مجلب‌است بدانید همه این مؤسسات با یکدیگر در برنامه‌هایی مثل راهپیمایی شاد غدیر تعامل دارند که این تعاملات در اتحادیه حبل‌المتین به مدیریت سیدحامد تروهید صورت می‌گیرد که این هم، گامی در جهت اشاره اخیر رهبری به تعامل‌ها بیشتری به محافل قرآنی شده و بودجه برای آن‌ها درنظر گرفته‌اند که به دنبال این مهم احیای مکتب‌هایی که غیر فعال هستند با همکاری و استقبال آئمه جمعه بیهود خواهد یافت و فرمایشات رهبری درخصوص تعامل جلسات قرآنی مساجد با توجه به وجود تشکل‌های قوی در همدان که عمدتاً در مساجد برگزار می‌شوند، تحقق یافته و با وجود امام جمعه همدان این جلسات تقویت شده است.

وی با اشاره به ۳۰ مجموعه قرآنی تربیت‌محور که در استان همدان شناسایی شده و عضو اتحادیه قرآنی شده‌اند تا با هم‌فکری و اشتراک تجربیات به دستاوردهای بیشتری برسند، ابراز کرد؛ این جلسات قرآنی در کانون‌های مساجد هم برگزار شدند تا از طرف ارشاد هم حمایت شوند که بعد از بررسی عملکرد مؤسسه‌ها، مؤسسه انوارالزهرا اول شد و برای انتقال تجربیات به کشور لبنان رفت؛ اما این جمعیت قرآنی که نام بردم، درصد کمی نسبت به جمعیت کل بوده که اگر پیگیری بیشتر می‌بود، اوضاع بهتر از اکنون می‌شد و جوانان از تربیت صحیح‌تری بهره‌مند بودند و برخی از آنان در این اندازه بی‌محتوا و بی‌هدف بودند.

مدیر اجرایی مکتب امام زمان (عج) با اشاره به یک پژوهش در دانشگاه تهران که درنتیجه آن مشخص شد از ۱۰۰ نفر دو نفر نماز را به‌درستی اقامه می‌کنند؛ افزود، این ناکارآمدی آموزش‌وپرورش و سازمان‌های متولی مثل تبلیغات و غیره را نشان می‌دهد که به قرآن فقط با دید تخصصی پرداخته‌اند. قرآن کتاب زندگی است و نباید فقط برای اموات خوانده شود؛ بلکه باید در آن تدبیر کرد و تدبیر لازم برای درجۀترجه راهنما هستند و اگر درست از آن‌ها استفاده نشود خراب خواهند شد. حال آیا انسان که خلیفه خدا روی زمین است، می‌تواند بدون دفترچه راهنما باشد؟ اگر این مهم در بین مردم جا بیفتد، کافی است.

وی تفاوت جلسات پُربرت مرحوم مسکین با جلسات قرآنی امروز را این‌گونه بیان کرد؛ کسانی که در جلسات مرحوم مسکین حضور داشتند، ضمن آموزش ادب و احترام، التزام عملی نیز می‌آموختند. منتها در گذشته مثل امروز اسباب تفریح برای افراد فراهم نبود و به همین علت نوجوانان و جوانان بیشتر به این جلسات می‌رفتند؛ البته اخلاق مربی قرآنی مهم‌ترین عامل حضور در این جلسات بود، به‌طور مثال تمام نوجوانان در نخستین جلسه توسط حاج‌آقا مسکین به‌خاطر بیان یک موضوع قرآنی، ولو کوچک تشویق می‌شدند و حتماً جایزه‌ای برای آنان درنظر گرفته می‌شد که جای این آموزش‌ها و ترکیه‌های قرآنی در جامعه امروزی بسیار خالی است.

این فعال حوزه قرآنی افزود؛ قبل از انقلاب با توجه به اینکه رژیم طاغوتی بود، خانواده‌ها به جهت جلوگیری از تأثیرات جامعه بر فرزندانشان، آنان را به این جلسات می‌فرستادند که مسائل سیاسی هم در حاشیه آن‌ها گورشد می‌شد؛ مثلاً شهید هادی خضریان قبل از شروع جلسه قرآن در محوطه امامزاده عبدالله (ع) علاوه‌بر تفسیر قرآن، به بیان مسائل سیاسی مثل سخنان نوارهای امام (ره) و همچنین فروش نفت و گاز ایران به اسرائیل با قیمت ناچیز نیز می‌پرداختند یا حاج‌آقا مسکین برای بچه‌ها نوحه‌سرایي هم می‌کردند که خروجی این جلسات آثار شایخ و مذهبی شهر بروج، مثل شهید حسن خلیلیان و شهید وحید مرادی. در جلسات مرحوم مسکین وقتی مباحث آموزش داده می‌شد، فرد وارد جلسه دیگری به‌نام بحث و انتقاد می‌شد که ابتدا در آن رساله عملیه می‌گفتند و از رساله پنج‌مرجع نیز استفاده می‌شد که یکی از آن پنج مرجع، امام (ره) بودند که نام ایشان به اختصار با حرف (خ) نمایش داده شده بود و خود این موضوع موجب کنج‌کاوی راجع به ایشان و سیاست می‌شد، از این گروه ۵۰ نفره باید هر هفته یک نفر سخنرانی می‌کرد و حدود ۴۵ دقیقه در مورد یک مطلب که تحقیق کرده، حرف می‌زد که این موضوع موجب آموزش آداب سخنرانی و پژوهش و رشد افراد می‌شد.

وی با بیان اینکه همچنین از تأثیر برای

تربیت معلمی‌ام آماده شده و در حوزه صوت و لحن قرآن کریم بوده؛ سپس به همراه آقای سیدمهدی سیف مؤلف کتاب‌های درسی قرآن مدارس، دوره‌های تخصصی تربیت مدرس را در تهران، مشهد و شهر کرد گذراندم و کتاب «آغازی دیگر» که روش تدریس کتاب‌های درسی قرآن مدارس بوده با کمک آقای نقی فرجادی‌کوشا که متأسفانه درحال حاضر در کما هستند (از همه مخاطبان خواهانیم با قرائت سوره حمد و دعا تقاضای شفا برای ایشان بکنند) برای سه هزار معلم همدانی تألیف و تدریس شد. دکترای معارف اسلامی گرایش علوم، قرآن و حدیث با بیان اینکه بقیه عمرم را می‌خواهم به‌دلیل علاقه‌مندی در این حوزه بگذرانم، گفت؛ طراحی و مهندسی جزء ۳۰ و سوره یاسین و حمد را نیز داشته‌ام که به‌صورت اپلیکیشن بوده و همراه آقای محمدحسین چوپین و جناب آقای زارعی طراحی شد و سپس ارشاد شهید حسین مایکت‌مارکت می‌توانید آن را دانلود کنید.

وی اذعان کرد؛ اربابان فرهنگی ما باید بدانند اگر بخواهیم در جامعه موفق شویم، لازم است بفهمیم ثروت‌های جامعه منابع انسانی و جوان‌های کشور هستند، اما متأسفانه فکر می‌کنیم ثروت اصلی ساختمان است؛ درصورتی که ثروت اصلی تربیت انسان‌های شایسته بوده؛ به‌طوری‌که وقتی از سردار شهید حسین همدانی سؤال می‌کنند که ۴۰ سال مجاهدت در راه اسلام داشته‌اید اگر به عقب برگردید چه کار خواهید کرد؟ جواب می‌دهند اگر از سوره برگردم می‌خواهم یک کار مهم انجام دهم، بروم در یک مسجد یا پایگاهی کار فرهنگی انجام دهم و یار امام زمان (عج) تربیت کنم؛ خدا از سر تقصیرات ما بگذرد، در این زمینه کوتاهی کردیم که این نکته رهبری ۱۶ جلسه از آن در حوزه تفسیر قرآن و آموزش مدرسان قرآن ناقص و مشکلات مهمی داریم.

این فعال قرآنی با اشاره‌ای به نامه‌مقام معظم رهبری به جوانان اروپا، گفت: این نامه باید بازخوانی شود که در آن فرمودند باید به دور از دغدغه‌ها و کشمکش‌هایی که در جهان وجود دارد، به سمت قرآن برویم. در همین راستا آقای دکتر جواد فروغی که مدت ۹ سال فعالیت قرآنی در همدان و حضور در همایش‌های مختلف داشتند، بعد از تسلط به زبان انگلیسی درحال حاضر در سایر کشورها به تلاوت و تفسیر قرآن می‌پردازند.

وی در ادامه معرفی فعالیت‌هایش افزود؛ درحال حاضر صفحه اینستاگرامی با نام مکتب نور شمیم قرآن که آیه‌های قرآن در آن بیان شده با داریم؛ همچنین در نور هدایت یک روش به‌نام کارت تحصیلی ابداع کرده‌ایم و به این صورت است که برای فرد بعد از ورود به کلاس کارتی صادر و رشته تحصیلی آن مشخص می‌شود و پشت کارت ۱۲ جلسه درس‌های مربوطه را می‌نویسند و قرآن‌آموزی که مدت ۹ سال فعالیت در جلسه ششم جایزه دریافت می‌کند. زمان سیدآقا حسینی که مدیرکل ارشاد همدان بودند (در آن زمان آقای خواجه پیری وزیر ارشاد بودند) از ما خواست شد کار قرآنی انجام دهیم که این کار را مطرح کردیم و استقبال شد و طرح را به تهران بردند و مجموعه‌های قرآنی کشور از آن استفاده کردند.

رستنده بیان کرد؛ ما باید زبان نوجوانان را بدانیم؛ شهید باهنر در این خصوص می‌گفتند تربیت را از جایی باید آغاز کرد که بچه می‌خواهد و به جایی باید ختم کرد که مکتب می‌خواهد؛ شهید حمید هاشمی در خد را همین تروپ فوتبال و ورزش‌هایی مثل شنا با نوجوانان ارتباط برقرار می‌کردند و اعتقادات یاد می‌دادند. ما در سکان‌داری مملکت سهواً دچار یک‌سری سستی‌ها بوده‌ایم؛ برای مثال آنچه امروزه نیاز داریم، رفع تبعیض است، یعنی میزان درآمد یکسان نیست و این مهم نیازمند هسمان‌سازی